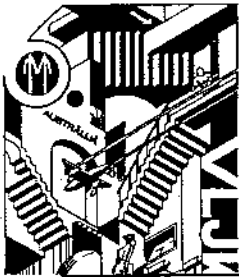

VADONIS

6. VISPASAULES LATVIEŠU JAUNATNES KONGRESS

31.XII.83-6.I.84

Kongresa vadmotīvs

2

"PASTĀVĒS, KAS PĀRVĒRTĪSIES?"

No Raiņa patapinātā 6. VLJK virstēma sevī ietver divus smagumpunktus:

1) Latviešu tauta atrodas kritiskā stāvoklī, tai pašlaik paceļas PASTĀVĒŠANAS jautājums:

- Demogrāfiski: dzimstības līmenis ir krities tik zemu, ka tas vairs nenodrošina dabisko pieaugumu; latviešu tauta draud burtiski izmirt.

- Kulturāli: materiālisms un asimilācija trimdā, rusifikācija un nebrīvība Latvijā apdraud latviešu dvēseles pastāvēšanu.

2) PĀRVĒRTĪSIES norāda uz trim stratēģiskiem aspektiem:

- Rainis uzsvēris domu, ka ir jābūt gatavam uz lielo pārmaiņu brīžiem (tāds, piemēram, Raiņa laikos pienāca, cara patvaldības režīmam sabrūkot). Vai latviešu trimdas darbība cenšas ņemt vērā šādu pārmaiņu iespējas?

- Vai ir vēlams ieguldīt mūsu spēkus plašākās, starptautiskās kustībās un attīstībās, tos reizē atraujot no darba tieši latviešos un to labā. Pārvēršanās šinī gadījumā varētu paātrināt asimilāciju, bet no otras puses arī atbalstīt vismaz vienu politisku mērķi: iznest latviešu vārdu pasaulē.

- Krīzes stāvoklis pieprasa stratēģijas, kas atdzīvinātu latviešu tautas dzīvotspēju un dzīvotgribu.

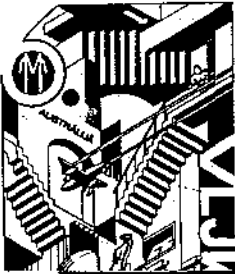
Latviešu tautas pastāvēšanas jautājums spiež meklēt atbildes uz jaunām attīstībām, liek rast jaunus ceļus kā politikā, tā audzināšanā, liek tātad pārvērsties.

Pastāvēšanās loģika un pārvēršanās raksturības var būt dažādas. 6. VLJK mēģinās padarīt skaidru trimdas latviešu jaunatnei šīs problemātikas nozīmi īpatsvaru.

SATURS

Kongresa vadmotīvs	2
Rīcības komiteja	3
Kongresam sākoties	4
VLJK vēsture	5
Programma	6
Referātu konspekti	8
Paneļi	12
Bērnu dārzs	14
Darba grupas	15
Programmas izpildītāju	
īssbiogrāfijas	16
Priekšnesumu pasniedzēji	21
VLJK rīkošanas vadlīnijas	23
6. VLJK pilnsapulces	
darba kārtība	23
Praktiska informācija	24
Kārtības noteikumi	25
Vēstījums	26
Liels paldies...	27
Dalībnieki	28
Sludinājumi	30
Piezīmes	34
Dūķi koledžas karte	40

6. VLJK emblēma redzama uz vāka. To gatavojis grafīkis Balvis Rubess no Toronto (Kanādā).

Riņības komiteja

3

Austrālijā: Edgars Krūmiņš (priekšsēdis)
Juris Beņķis
Roberts Brenners
Pēteris Kļaviņš
Rolands Lappuķe
Gunārs Nāgels
Lelde Ramma
Nora Šterna

Eiropā: Andrejs Neimanis

Amerikā: Guntis Šmidchens

Dienvīdamerikā: Anita Zalta

Kanadā: Aija Abena

6. VLJK pārstāvji:

Austrālijā:
Pēteris Svāns, Sidnejā
Maruta Šmita, Adelaidē
Andra un Imants Kīns, Pertā
Ēriks Zemītis, Brisbanē
Kārlis Ātrēns, Kanberā

Zviedrijā:
Gundega Muchka

Anglijā:
Rolands Blēzurs

6. VLJK koordinātors, sākot ar 1983.
gada 28. novembri:
Mārtiņš Pūpēdis

KO KATRS DARĪJA

Daži izziņas par rīcības komitejas
Tocekļiem Austrālijā un par viņu devumu
kongresa rīkošanā:

Edgars, ģenētiķis, rīcības komitejas
priekšsēdis un iedvesmotājs visām darbu
grupām.

Juris, ķīmiķis, tehnisko lietu darba
grupas vadītājs; tāpat piedalījies
programmas un sludināšanas grupās.

Gunārs, matemātikas lektors Melburnas
universitātē, piedalījies programmas un
tehnisko lietu darba grupās.

Rolands gatavo doktora disertāciju
neirobioloģijā; programmas daļas
vadītājs, arī piedalījies sludināšanas
grupā.

Lelde, tautsaimniece un žurnaliste,
strādā kā komunikācijas konsultante.
Vadīja sludināšanas un naudas vākšanas
grupas. Kopā ar Juri sameklēja vietu,
kur rīkot kongresu.

Roberts, skaitļotāju programētājs;
kasieris, piedalījies arī tehnisko lietu
grupā.

Pēteris, skaitļotāju speciālists,
piedalījies tehnisko lietu un
sludināšanas darba grupās.

Nora, farmācijas studente, sekretāre.

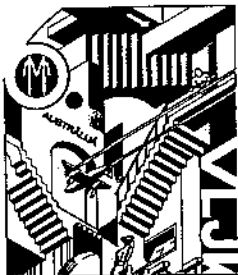
ULDIS OZOLINS

Uldis, asistents Melburnas universitātes
izglītības nodaļā. Gatavo doktora
disertāciju socioloģijā. Līdz 1983. gada
aprīlim sastāvējis rīcības komitejā kā
programmas daļas vadītājs.

Pirmā rinda no kreisās puses: Rolands
Lappuķe, Nora Šterna, Edgars Krūmiņš,
Lelde Ramma un Juris Beņķis.

Otrā rinda: Pēteris Kļaviņš, Mārtiņš
Pūpēdis, Roberts Brenners un Gunārs
Nāgels.

Kongresam sākoties

4

Mīļie kongresnieki!

Pēc trim gadiem atkal pienācis svarīgs acumirklis: sācies Vispasaules latviešu jaunatnes kongress, sestais pēc kārtas. Šoreiz tālajā Austrālijā - 18,000 km no Latvijas, bet ļoti tuvu trimdas latvju jaunatnes sirdij. Neapsūkusi interese par VLJK rāda, ka šis pasākums vēl aizvien ieņem nozīmīgu vietu jaunatnes apvienību darbībā.

Līdz šim brīdim uz kongresu pieteikušies 280 dalībnieki, to starpā 80 no aizjūras. No vairākiem avotiem zinām, ka daudz, daudz vairāk būtu gribējuši braukt - bet tiem beigās pietrūka ceļa naudas un - it īpaši daudziem ziemeļu puslodē dzīvotājiem studiju dēļ - arī laika.

Vadoņa saturs, šķiet, uzskatāmi liecina par to, cik plaša un izsmeltoša iecerēta kongresa programma. Darbs, kas ieguldīts, veidojot šādu programmu un kongresu vispār, grūti īsumā raksturojams. Tomēr tik daudz var teikt, ka darba rūķīši ir divus gadus neatlaidīgi un ar lielu atdevi strādājuši, lai kongresa darba gaita būtu interesanta un vispusīga.

Kongresa sekmes gan būs jāvērtē mazāk pēc tā, vai nodarbības bijušas veiksmīgi noorganizētas šinī sešu dienu ilgā atkāpē no mūsu normālās ikdienas dzīves, bet drīzāk gan pēc šeit apspriestām rezolūcijām un nākotnes iecerēm kā individuālajam, tā kopējam darbam latviešu tautas labā.

Vai tehniski labi izplānotie priekšdarbi nesīs tikpat labus augļus pašā kongresā, vai sanākusī latviešu jaunatne šeit atradīs jaunu sparū un uzņēmību sevi izteikt un, to darot, likt pamatus sekmīgai un rosīgai darbībai latviešu tautas un latvietības laukā, nākamajā trejgadē un pēc tam - to mēs zināsim tikai pēc kongresa.

Aicinu ikvienu kongresnieku sev jautāt: Ko es šeit meklēju? Un kāpēc? Vai latvietība var būt vienīgais izšķirīgais apsvērums mūsu dzīvē? Vai mums ir morālisks pienākums spert konkrētus soļus to latviešu labā, kas kā sirdsapziņas ieslodzītie aizturēti PSRS cietumos? Vai rusifikācija un nelabvēlīgais demogrāfiskais stāvoklis Latvijā ir problēmas, kas skar arī mūs šeit svešumā un kas mūsu darbībai izvirza uzdevumus un mūsu latvietībai uzliek pienākumus? Un ko mēs varam darīt šajā ziņā? Vai tiešām ir vērts būt letīnam, superletīnam vai pat pārgudram letīnam jautājumu teoretizētājam tikai sešas dienas ik pa trim vai četriem gadiem? Vienīgi svarīgos sarīkojumos? Tad, kad tieši pagadās? Vai tomēr beigās nebūtu jāelpo, jādomā, jādzīvo katru dienu Latvijas, latviešu tautas dēļ? Jādara viss, ko mēs spējam, lai īstenotu elementāras prasības un tiesības visiem latviešiem: i trimdā, i Latvijā, i Sibīrijas cietumos, i pasaules acīs?

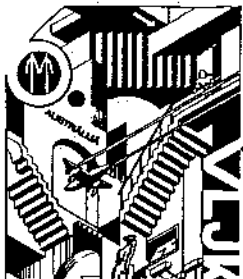
Šeit der atcerēties Skalbes vārdus:

"Es esmu svabads vīrs,
Un nespiež mani nekas.
Tik manas tēvzemes bēdas
Man naktī nedod miera.
Es klausos trokšņus, kas draud.
Es dzirdu, kas sūdz un kas raud.
Es esmu svabads vīrs,
Un nespiež mani nekas.
Tik manas tēvzemes bēdas
Man naktī nedod miera.
Viņas posts manim sūp,
Viņas kauns man dzeļ.
Ak dariet, ko vajaga darīt,
Lai laimē Latvija zeļ."

Pulcēsimies, priecāsimies un
precēsimies!
Bet galvenokārt - **DARĪSIM!**
Lai Dievs svētī Latviju!
Un - nākamgad Rīgā!

Edgars Krūmiņš

Edgars Krūmiņš,
6. VLJK rīcības komitejas
priekšsēdis

VLJK vēsture

5

Vispasaules latviešu jaunatnes kongresu kopīgi rīko visas latviešu jaunatnes apvienības:-

- ALJA - Amerikas Latviešu jaunatnes apvienība
- DALJA - Dienvidamerikas Latviešu jaunatnes apvienība
- ELJA - Eiropas Latviešu jaunatnes apvienība
- LJAA - Latviešu jaunatnes apvienība Austrālijā
- LNJAK - Latviešu nacionālās jaunatnes apvienība Kanadā

Ir notikuši jau pieci VLJK:-

1. VLJK Berlīnē/Hanoverā, Vācijā 1968.g.
2. VLJK Londonā, Anglijā 1972.g.
3. VLJK Florefā, Beļģijā 1975.g.
4. VLJK Viljamstaunā, ASV 1978.g.
5. VLJK "Straumēnos", Anglijā 1981.g.

VLJF - Vispasaules latviešu jaunatnes fonds

Sakarā ar rietumu valstu militāro iestāžu aizliegumu (uz padomju pieprasījumu) sasaukt 1. VLJK Berlīnē (spiežot rīkotājiem to pārcelt uz Hanoveru), anonīma persona ar advokāta starpniecību noziedoja DM 50,000.00 latviešu jaunatnes organizācijām. 1. VLJK pilnsapulce nolēma ar šo kapitālu dibināt VLJF. Fondā patlaban sastāv visas piecas latviešu jaunatnes apvienības (ALJA, DALJA, ELJA, LJAA, LNJAK). VLJF mērķi ir:

1. Atbalstīt latviešu jaunatnes politisko darbu Latvijas brīvībai.
2. Atbalstīt Vispasaules latviešu jaunatnes kongresu, citus kopīgus pasākumus, kā arī atsevišķus projektus, kas veicina latviešu jaunatnes aktivitāti un kopību latviešu tautas labā.

(Izvilums no VLJF statūtiem)

1. VLJK - FORMALAIS VEIDOJUMS

Vispasaules latviešu jaunatnes kongress formāli balstās uz ALJA, ELJA un LNJAK lēmumiem par šāda kongresa rīkošanu.

Kongresa rīcības komiteja ir ELJA, ALJA un LNJAK izraudzīta un apstiprināta. Par savu darbību tā ir atbildīga minēto apvienību valdēm.

Kongresa dalībnieki:

1. Visi latviešu jaunieši, kas pievienojas ELJA, ALJA un LNJAK pieņemtajai "Etlingenas deklarācijai", kur 1. pantā izteikts mūs vienojošais mērķis: "Mēs esam par neatkarīgas un demokrātiskas Latvijas republikas atjaunošanu".

2. ELJA, ALJA un LNJAK biedri veicinātāji.

3. Viesi.

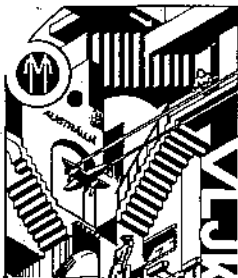
Kongresu vada kongresa dalībnieku ievēlēts prezidijs.

Kongresa pilnsapulcē kongresa dalībnieki spriež par kongresa lēmumiem un deklarāciju.

Balstiesīgi ir 1. punktā minētie kongresa dalībnieki.

Pieņēmuši: ELJA, ALJA un LNJAK priekšsēži.

1. VLJK rīcības komitejas locekļi.

Programma

6

SESTDIEN - 1983. gada 31. decembrī

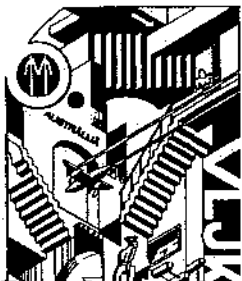
- 19.00 ATKLĀŠANA
- E. Krūmiņš
- U. Ozoliņš
- 19.30 * Vecgada vakara balle
- "Lembasts"

SVĒTDIEN - 1984. gada 1. janvārī

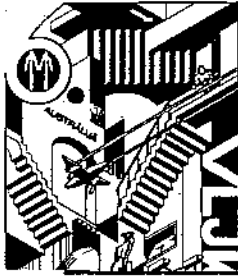
- 7.30 BROKASTIS
- 9.00 DIEVKALPOJUMS
- L. Saliņš
- REFERĀTI
- 10.00 * "Latviešu trimdas dialekti"
- A. Grasis
- 11.00 * "Rīgas dialektika"
- F. Gordons
- 12.00 PUSDIENAS
- 13.30 DARBA GRUPAS
- 15.00 REFERĀTS
* "Dzejas attīstība trimdā un Latvijā"
- J. Kronbergs
- 16.30 INTERVIJA
* "Trimdas kultūra"
J. Rozītis intervēs:
- J. Kronbergu
- M. Rozīti
- B. Rubesu
- 18.15 VAKARIŅAS
- 20.00 VAKARA PROGRAMMA
* Dzejas un dziesmas vakars
Vada: A. Kūlniece

PIRMDIEN - 1984. gada 2. janvārī

- 7.30 BROKASTIS
- 9.00 REFERĀTI
* "Latviešu jauniešu identitāte Latvijā"
- Inguna G.
- Ģ. Zēgners
- 11.00 REFERĀTS
* "Latviešu jauniešu identitātes nākotne"
- F. Svilans
- 12.00 PUSDIENAS
- 13.30 PANELIS
* "Kultūras nākotne"
Vada: K. Abele
Piedalās: - I. Mežaraups
- I. Brēdrichs
- J. Rozītis
- 15.00 REFERĀTI
* "Latviešu sievietes loma"
a) Vēsturē
- B. Rubesa
b) Tagadējā Latvijā
- O. J. Rozītis
- 17.15 DARBA GRUPAS
- 18.15 VAKARIŅAS
- 20.00 VAKARA PROGRAMMA
* Tautiskā mūzika
- "Kolibrī"
* "Dr. Rozīša atradumi par latviešu geni(t)ālām mācībām"
* Rokkoncerts
- "Junda"
- "Lembasts"

OTRODIEN - 1984. gada 3. janvārī ~~~~~	TRESDIEN - 1984. gada 4. janvārī ~~~~~
7.30 BROKASTIS 9.00 PANELI * "Latvietis bez latviešu valodas" Vada: U. Ozoliņš Piedalās: - B. Kangere - D. Rodiņa - A. Kīna - J. Dūselis * "Kas ir latviskā problēma?" Vada: R. Lappuķe Piedalās: - A. Verbickis - Ingūna G - B. Rubesa - A. Reinhards	7.30 BROKASTIS 9.00 DARBA GRUPAS 10.45 REFERĀTS * "Latviešu rokmūzikas attīstība Latvijā un trimdā" - J. Kronbergs 12.00 PUSDIENAS 13.30 PILNSAPULCE 18.15 VAKARIŅAS 20.00 VAKARA PROGRAMMA * Īsskoncerts - R. Škoba * Pilnsapulce (turp.)
	CETURTDIEN - 1984. gada 5. janvārī ~~~~~
12.00 PUSDIENAS 13.30 REFERĀTS * "Pārmaiņu iespējas Padomju Savienībā" - M. Graudiņš 14.00 REFERĀTS * "Cilvēku tiesības Latvijā" - G. Zēgners 15.15 REFERĀTS * "Trimdas darbības rāmji" - M. Graudiņš	7.30 BROKASTIS 9.00 PILNSAPULCE (turp.) 12.00 PUSDIENAS 13.30 PILNSAPULCE (turp.) 18.15 VAKARIŅAS 20.00 VAKARA PROGRAMMA * Kabare un noslēguma balle - "Kolibrī"
	PIEKTDIEN - 1984. gada 6. janvārī ~~~~~
16.30 PANELIS * "Nākotnes stratēģijas" Vada: M. Graudiņš Piedalās: - G. Zēgners - O. J. Rozītis - I. Spilners - F. Gordons 18.15 VAKARIŅAS 20.00 VAKARA PROGRAMMA * Teātris - B. Rubesas "Pēdējie latvieši" * Dzejas cikls - J. Kronberga "Travel document"	7.30 BROKASTIS 9.00 REFERĀTS * "Religija un politika" vai "Jēzus, Luters un pāvests" - L. Saliņš 10.15 REFERĀTS * "Jaunatnes apvienību pagātne un nākotne" - K. Kangeris - M. Graudiņš 11.30 KONGRESA KRITIKA ? PUSDIENAS ? ATVADĪŠANĀS

Referātu konspekti

8

LATVIJAS JAUNATNE ŠODIEN

Ingūna G.:

Latvijas praktiskās dzīves ainas, vai kā veidojas padomju pilsonis.

Latvijas prakstiskās ainas, vai kā neveidojas padomju pilsonis.

No pionieriem līdz komjaunatnei, no smēķēšanas līdz svečtīsu svētkiem pie Čakstes kapa.

Dzīvojot mūsdienu Latvijā - kādas ir jauniešu pašnoteikšanās iespējas profesionālajā, būtiskajā garīgajā dzīvē?

Ģirts Zēgners:

Jaunatne Latvijā: āpolitiska, nacionāla, internacionāla, apātiska? Novērojums ideju strāvojumiem Latvijas jaunatnē.

LATVIEŠU JAUNIEŠU IDENTITĀTES NĀKOTNE

Francis SVILANS

Latviešu sabiedrību trimdā ir raksturojušas labas un sliktas īpašības (vai to pazīmes). Diemžēl, negatīvas īpašības ir izraisījušas problēmas vairākiem sabiedrības locekļiem, kas dzimuši ārpus Latvijas.

Sliktas īpašības varētu iedalīt apmēram šādās kategorijās:-

- (a) Politiskā absurditāte
- (b) Kulturāla absurditāte
- (c) Mīti / sevis pārliecināšana
- (d) "Emociju imperiālisms"

Daži jaunieši ir piesavinājušies vienu vai vairākas no augšā minētajām īpašībām, tāpēc ka viņi nav gribējuši saskatīt to aplamību.

Tomēr šīs īpašības nav spējušas pārliecināt daudzus latviešu jauniešus, vismazāk tos, kas piekopj kaut cik analītisku pieeju. Gluži pretēji, tās bieži vien ir iznīcinājušas latvisko pārliecību (ja tāda ir bijusi) un tā beigās novedušas pie ciniskas nostājas.

LATVIEŠU SIEVIETES LOMA VĒSTURĒ

Baruta Rubesa

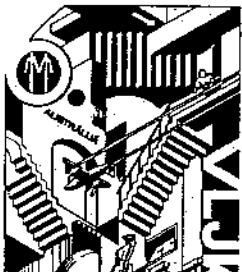
Aspazija nav izņēmums. Sievietes veidojušas latviešu tautas vēsturi lielākā mērā nekā mēs to parasti mēdzam iedomāties.

ASPAZIJA

AKMENTIŅA, DACE
BENDRUPĒ, MIRDZA
BENJAMĪNE, EMĪLIJA
BRIGADERE, ANNA
CELMIŅA, VIJA
DRAVIŅA, VELTA
ERTMĀNE, ĀRIJA
FREIBERGA, VAIRA
GAILĪTE, ANĢELIKA

HOUSEWIVES

IVANDE, KAIJA
JAUNZEME, AUSMA
KALNIŅA, KLĀRA
KUPĻĒ, OINA
KANTANE, AUSMA
KIMELE, MĀRA
LĀCIS, ASJA
LEIKO, MARIJA
MAURIŅA, ZENTA
MEDINSKU, MARIJA
NEIKENE, ROZALIJA
NINA
OZOLIŅA-KRAUZE, AUSTRĀ
PĪPIŅA, BERTA
PĒKSĒNA, MARIJA
RUMĀNE-KĒNIŅA, ANNA
ROZIĒ, MĀRA
SALNAJA, MIRDZA
SKUJIŅA, RUTA
STRĒLĒRTE, VERONIKA
STUČKA, DORA
SUTA, TĀTJANA
STUMBRE, LELDE
SKULME, DZEMMA
SKUJENIECE, BIRUTA
SĶISPSNA, ILZE
SPEIRS, RUTH
TABAKA, MAIJA
TOMA, VELTA
ULMĀNE, LIZETE
VIESE, SAULĢERĪTE
ZOBENS, LILIJA
ZALĀ, ERNA
ZALĪTE, MĀRA

"SIEVIETES GALVENĀ MISIJA IR, NEST KRŪTIS" - Kas, kāpēc un kā sodien Latvijā runā par sievieti?

O. ROZĪTIS

1844. gadā Kārlis Markss savos t.s. Parīzes manuskriptos piezīmēja, ka ikvienā sabiedrībā vīrieša un sievietes attieksmes veido mērauklu, pēc kuras novērtēt šīs sabiedrības kulturālo līmeni; citiem vārdiem: attieksmes vīrieša un sievietes starpā uzrāda sasniegto civilizācijas pakāpi jebkurai sabiedrībai. Nekādā ziņā nevarētu būt nevieta, kur jautāt, kā šis Marksa piezīmes gaismā par sievieti runā valstī, kas kā neviena cita atsaucas uz marksisma (- lenīnisma) idejām: Padomju Savienībā. Kā sievietes lomai sabiedrībā apskata it sevišķi šodienas Latvijā, kur no vienas puses ap 95% visu darba spējīgo sieviešu vai nu strādā vai mācās (sociālisma sasniegums) un kur no otras puses dzimstība nokritusies tik zemu, ka patreiz vairs nav dabiskā pieauguma (problēma arī sociālismam)?

Galvenie mana referāta nolūki ir šādi:

- Pieskārties iemesliem, kāpēc kopš apmēram 1970-to gadu vidus sieviešu jautājums Latvijā kļuvis tik nopietns, ka par to izraisījušās spraigas un plašas pārrunas gandrīz visos periodiskajos izdevumos un ka par šo jautājumu uzņemta arī filma "Sieviete, kuru gaida?".

- Apskatīt, ko šajā sakarā vispār uzskata par sieviešu jautājumu.

- Iepazīstināt ar Latvijā cilvēkiem priekšlikumiem šī jautājuma risināšanai.

Statistiskiem datiem nepievērsīšos vairāk nekā nepieciešams, lai parādītu, kāpēc viens vai otrs Latvijā dzirdams arguments ir pamatots (vai arī ne); toties izvērtēšu vairākus laikraksta LITERĀTŪRA UN MĀKSĻA un žurnālu KAROGS, LIESMA un PADOMJU LATVIJAS SIEVIETE gada gājumus, kā arī dažus daiļliteratūras piemērus: Jāņa Mauliņa romānu KĀJĀM-GĀJĒJS, Alberta Bela romānu BŪRIS, Māras Svītes stāstu "Ne par naga mellumu..." un Evas Rubenes stāstu "Trīs dienas brīvībā".

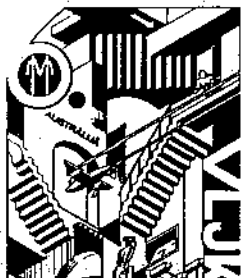
CILVĒKU TIESĪBAS LATVIJĀ.

G. ZĒGNERS

Pēc īsa pārskata par trimdas latviešu politisko aktivitāšu līdzšinējo gaitu lielo Rietumu valstu politikas paspārnē, referāts pievērsīsies aktuālajam stāvoklim cilvēku tiesību jautājumā Latvijā. Helsinku konferences beigu dokumenta noteikums par cilvēku tiesībām, par cilvēku kustības brīvību Padomju Savienībā neievēro. Arī Latvijā daudzus šos noteikumus ignorē, prasības pēc to īstenošanas apspiež. Šo prasību starpā ietilpst prasība pēc ticības brīvības, pēc brīvas vai brīvākas Latvijas, pēc kodolieročiem brīvas joslās izveidošanas Latvijā vai Baltijas telpā. To latviešu skaits, kas, šīs prasības aizstāvot, nonākuši ieslodzījumā vai citādi represēti, ir prāvs, viņu liktenis raksturīgs padomju apstākļiem. Runāt par šiem latviešiem nozīmē runāt par pretestību Latvijā, vai citiem vārdiem: runāt par tautas pastāvēšanu.

F. GORDONS

Franks Gordons no Telavivas, grāmatas "Lokanums un spīts" autors un avīzes LAIKS līdzstrādnieks, referēs par PAGĀTNI, KAS TURPINAS, par cenzūru un pašcenzūru ne tikai padomju presē un literatūrā, bet arī ikdienas dzīvē, par bērnu audzināšanas īpatnībām "divkosības valstī", par to, kas trūkst jauniešiem okupētā Latvijā, par bargo un nežēlīgo laika faktoru, kam stāties var lokanums un spīts.

TRIMDAS DARBĪBAS RĀMJI

M.GRAUDIŅŠ

Nemot vērā disidentu kustības apspiešanu visā PSRS, nacionalkomunistu neveiksmi Latvijā 1959. gadā un Igaunijā nesēn, J. Trapans (BRĪVĪBA, 1962.g. nov.) un citi novērotāji norādījuši, ka nav nozīmes censties apkarot represīvo Padomju iekārtu pašā Latvijā, bet gan jācenšas pastāvēt līdz rodas pārmaiņu brīdums brīdis Padomju Savienībā. Šāds uzskats tuvojas domai, "Latvija būs brīva, vienlaigi ko mēs darām".

Trimdas organizācijas veic vērtīgu darbu uzturot neatkarības ideju, lai pasaules sabiedriskā doma neaizmirstu Latviju. Gan arī jāveicina priekšstatu lielvalstīs par Baltijas VALSTU stratēģisko nepieciešamību radīt pastāvošu mieru Austrum-Eiropā. Lai gan valstis reti izcīnījušas neatkarību "no ārpuses", tās BIEŽI radītas starptautisko notikumu ietekmē, kurus diktē lielvalstis. Kā piemēru der minēt Anglijas vadošo lomu Baltijas telpas attīstībā pēc Pirmā pasaules kara. Dabiski iekšēji notikumi un tautas stingrā tieksmā pēc neatkarības var arī ietekmēt lielvalstu rīcību. Pastāv iespējas šo veicināt.

Būtu svarīgi izveidot programmu, kas PSRS izīršanas brīdī attiektos uz atjaunotu neatkarību Latvijā un norādītu uz tās potenciālo iekšējo stabilitāti, gan stabilizejošo nozīmi plašākajā starptautiskā skatījumā. Šādei programmai būtu jābūt balstītai starptautiskos atzinumos, kas varētu līdzēt pārvarēt milzīgo naida izpausmi, kas varētu rasties Latvijas valstī pat vislabvēlīgākajos apstākļos.

Ar skatu uz nākotni, centīšos izklāstīt gan PLAŠOS starptautiski atzītos darbības rāmjus latviešu tautas atkalieviešanai vadošā lomā tās zemē, gan arī apskatīšu citu etnisko grupu iekļaušanu lojālā valsts dzīves mijiedarbībā, kas varētu izvērsties par vienu no akūtākajām problēmām Latvijas nākotnē. Šie virzieni dabiski tiks izšķirti pašā

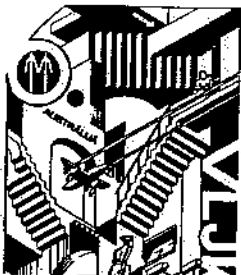
Latvijā, bet daļai trimdas uzvedums būtu gādāt pēc iespējas tieši par metiem šo problēmu atrisināšanai caur demokrātisko tradīciju atjaunošanu nākotnē, tālab veicinot šo mērķu īstenošanu.

PĀRMAIŅU IESPĒJAS PSRS

M.GRAUDIŅŠ

Vairāki zinātnieki norādījuši uz apstākļiem Padomju Savienībā, kas atspoguļo revolucionāru pārmaiņu brīduma brīdi. Daži (A. Yanov) saskata tieksmi uz vēl krasāku stalinistisku/nacionālistisku lielkrievu diktatūru, bet A. Stromas un citi saskata iespējas, pat miera ceļā, attīstīt demokrātisku iekārtu pēc Spānijas un Portugāles režīma maiņas paraugiem. Stromas uzsver nacionālu RACIONĀLU krievu vidējās paaudzes vadību, sevišķi armijā, kas pat neželotu atkratīties no atpalikušajām dienvidu republikām, nedz arī no neapmierinātām Baltijas valstīm, līdz kamēr Krievijas vitālās intereses šajā telpā būtu pasargātas.

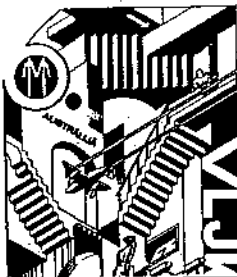
Revolūcijas mēdz notikt kad iedzīvotāju ieceres turpina pieaugt saimnieciskajā lejupslīdē, rādot plaisu starp iecerēm un īstenību. Šī parādība spēj izraisīt nemierus, kādi arī notiek biežāk nekā Rietumu prese ziņo. Katrā gadījumā valdības vara sabrūk, ja tai maz atbalsta un rodas NEATKARĪGA VARAS ASE, kas konkurē ar valdību. Šāds stāvoklis bijis franču revolūcijā, bolševiku apvērsumā, Ķīnā, Čekoslovākijā, Polijā un citur. Bet kamēr šāda pārmaiņa nenotiek pašā metropolē, t.i. Maskavā, plašākajam iekārtes sairumam mazākas cerības.

RELIGIJA LATVIJĀ

L. SALIŅŠ

1. Vai Tu esi ticīgs cilvēks ?
Kā tava ticība vai neticība izpaužas ?
2. Kā definē reliģiju/ticību -
 - A. Brīvā pasaulē
 - B. Padomju savienībā
3. Reliģijas izpausmes tagadējā Latvijā
 - A. Īss vēsturisks ievads
 - B. "Reliģijas un pret-reliģijas propagandas brīvība"
 - C. Baznīcas -
 1. Katoli
 2. Luterāņu
 3. Pareizticīgo
 4. Baptistu un citu
 - D. Komunistu kults kā pseudoreliģija
 - E. Citas alternatīvas
 1. Sekulārā pietāte
 - a) Nacionālisms
 - b) Mākslas pietāte
Kādā mērā turienes dzejnieki ir valdības propagandas kalpi ?
Kādā mērā garīga alternatīva ?
 - c) Folkloras pietāte
 - d) "Meklētāji"
 - F. Paša piedzīvojumi Latvijā
 - G. Oficiālais un neoficiālais
 1. Sareģitā attiecība starp atdzīto un pagrīdes baznīcu Latvijā
 2. Vispasaules Baznīcas Padome
4. Skats uz nākotni

LATVIETIS BEZ LATVIEŠU VALODAS?

U. OZOLIŅŠ

Šo paneli vadīs Uldis Ozoliņš, un tajā piedalīsies Jānis Dūšelis (Aus.), Baiba Kangere (Zvied.), Andra Kīna (Aus.) un Dzidra Rodiņa (ASV).

Kādus viedokļus latviešu valodas lietošanas jautājumā varam novērot jauniešu vidē? Kādas attiecības pastāv atsevišķo viedokļu starpā?

Minēšu dažus viedokļus latviešu valodas pielietošanas jautājumā. Tie rāda, ka ir jau izcēlušies tādi kā "mūsu valodas kaņi":

- atsevišķas jaunatnes apvienības aizrautīgi debatē par to, vai apvienības darbā pielietot citu nekā latviešu valodu. Parasti, bet ne vienmēr, turas tikai pie latviešu valodas.

- jaunatnes apvienības ir pašas izteikušās vai lēmušas par latviski nerunājošiem, kas piedalās mūsu kultūrajās un sabiedriskajās pasākumos.

- ir izvirzītas prasības pēc svešvalodas pieļaušanas (piem. vēstules angļu valodā JAUNAJĀ GAITĀ), lai tie, kam latviešu valodas zināšanas ir vājas un kam nav dotas iespējas iemācīties latviešu literāro valodu, varētu piedalīties latviešu sabiedrības domu izmaiņā.

- ļoti atšķirīgi uzskati, kā apieties ar latviski nerunājošiem bērniem latviešu skolās un arī kā apieties ar latviski RUNĀJOŠIEM bērniem.

- tādu jauniešu "masveidīga" piedalīšanās latviešu sabiedrības pasākumos, kas paši nemaz nerunā latviski ar saviem līdzgaitniekiem.

Vērojot šīs parādības, paceļas šādi jautājumi:

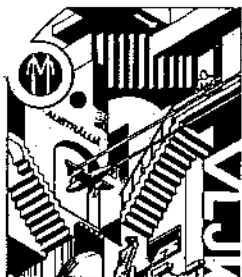
- Vai latviešu valodas pielietojums tagad ir vairāk nekā tikai teorētisks viedoklis, bet arī jau sastindzis zināmās institūcijās un organizācijās: vai latviešu sabiedrības dažādība neatspoguļojas arī dažādās nostājās attiecībā uz latviešu valodas pielietošanu; citiem vārdiem, vai latviešu valodas lietošana (vai arī nē) nav jau institucionalizēta un ideoloģiski noteikta un līdz ar to pārsniedz "paaudžu plaisas" jautājumu?

- Kā vērtēt viedokli, ko parasti mēdz uzskatīt par "pareizo līniju", t. i., ka mums galvenā uzmanība jāpievērš latviski runājošiem un ka mums pirmām kārtām jāatbalsta viņi (piem., iemācot runāt tekoši latviski), kamēr tie, kas nav ar mieru runāt latviski, nav jāiesaista mūsu sabiedriskajos pasākumos.

Jautājumi panelistiem:

1. Ja kādai grupai vai indivīdam trūkst latviešu valodas - ko tie NESPĒS uzzināt par latviešu kultūru vai latviešu stāvokli pasaulē? Ko viņš NESPĒS iegūt no latviešu kultūras, no mūsu kopējās apziņas un zemapziņas?

2. Ko gūstam, salīdzinot mūsu valodas situāciju trimdā (kur, kā bieži uzsvērts, latviešu valodu apdraud apkārtējās vides valodas - angļu, spāņu utt.) ar tās stāvokli Latvijā (kur, kā zināms, to apdraud krievu valoda)? Šeit būtu arī jāizvērtē ne tikai bieži izceltie negatīvie aspekti, bet arī pozitīvie impulsi, kas varētu rasties no šīs saskares valodu starpā. Vai varam iziet no tā, ka latviešu valoda kā mazas tautas valoda vēsturiski vienmēr ir atradusies lielu tautu valodu ielenkumā? Vai trimdas apstākļos atsvešināšanās no tās latviešu valodas, ko runā Latvijā, ir novēršama vai nenovēršama?

NĀKOTNES DARBĪBAS IESPĒJAS

M. GRAUDIŅŠ

Daži speciālisti uzskata pārmaigas Padomju Savienībā kā iespējamās. Vai tās var veicināt un gatavot latviešu tautu uz tām, būtu pirmais jautājums. Tad, galvenie jautājumi ietilptu:

1) Vai piekrītat, ka brīva, parlamentāra, demokrātiska valsts ir jēdzīgs mērķis mūsu darbībai?

2) Vai (un kā) būtu jāveicina apziņa par neatkarību/demogrāfisko jautājumu utt., lai tas būtu Latvijā/trimdā?

3) Kā Jūs reaģējat uz saukli "Latvija būs brīva, vienai ga ko mēs darām?" un tādā sakarībā cik svarīga apelācijas pie Rietumu valdībām un starptautiskos forumos?

4) Ko mēs darītu, ja pārmaiņas notiek? Piemēram, ja Latvija kļūtu neatkarīga, kādu atrisinājumu Jūs saskatāt latviešu - krievu etnisko attiecību jautājumā?

KULTŪRAS NĀKOTNE

K. ĀBELE

No literāta viedokļa Kārlis Ābele skatās samērā pesimistiski uz trimdas latviešu literatūras nākotni. Tam ir vienkāršs iemesls: jaunieši nemācās un nepārvalda pietiekami labi latviešu valodu. Secīgi trimdas latviešu literatūrai kā kvantitatīvi, kā kvalitatīvi sāk pietrūkt dabīgā pamata, t.i. latviskās vides.

Panela dalībnieki apskatīs galvenokārt divus tematus:

1) Kā pašreiz mēģina iesaistīt latviešu jauniešus dažādajās kultūras dzīves norisēs un nozarēs (mūzikā, teātrī, pat literatūrā)?

2) Ko darīt nākotnē, lai trimdas latviešu kultūras dzīve uzrunātu daudz plašākā mērā nekā līdz šim jauniešus un tā nodrošinātu savu tālāko patstāvīšanu?

Šajā punktā atgriezīsies pie dažiem ierosinājumiem, kurus savā referātā 5. VLJK "Straumēnos" izteicis J. Rozītis.

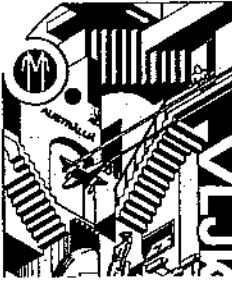
Salīdzinot dažādas mākslas un kultūras nozares savā starpā, panelis cer atrast pieturas punktus trimdas latviešu kultūras nākotnes (izredžu) noteikšanai.

KAS IR LATVISKA PROBLĒMA?

R. LAPPUKE

Latviešu tautu kā trimdā, tā Latvijā apdraud vairākas attīstības. Pret tām ir jācīnās, taču latviešu spēki ir ierobežoti un tāpēc - praktiskā ziņā - jāizvēlas, kurā laukā pirmām kārtām ieguldīt spēkus. Tā, piemēram, daži trimdas sabiedriski darbinieki, saskatīdami latviešu tautas krīzi it sevišķi tās nelabvēlīgajā demogrāfiskajā stāvoklī, par savas darbības galveno mērķi izvirzījuši tautas dzīvā spēka saglabāšanu un pavairošanu un ne Latvijas brīvības atjaunošanu vai pilsoņu un cilvēku tiesību īstenošanu Latvijā.

Tāpat nepieciešams definēt darbības jomas un to nepieciešamību. Te paceļas dažādi jautājumi.

1) LATVIJAS TERITORIJĀ:

Tiem latviešiem, kas dzīvojuši un dzīvo savā zemē - kāda bijusi, kāda ir viņu pašapziņa? Vai latvieši ir bijuši savā likteņa lēmēji? Kādas ir bijušas latviešu tautas vēsturiskās priekšrocības?

2) TRIMDĀ:

Trimdā izklīdušo latviešu zemapziņu ietekmē ikreizējās mītnes zemes iespaidi, kas savā starpā atšķiras un tādejādi kavē izveidoties kopējai trimdas latviešu apziņai. Reizē mītnes zemes iespaidu īpatsvars pieaug uz latvisko ietekmju rēķina.

Vai latviskais elements izrādies noteicošs diezgan, lai spētu vienot trimdas latviešus pāri visām robežām, pāri sabiedrisko iekārtu atšķirībām?

3) KĀDA TAKTIKA JĀLIETO, JA PIEVIENOJAS LIELIEM POLITISKIEM STRĀVOJUMIEM?

Kā izvēlēties latviešiem visizdevīgāko darbības jomu? Kur? Piemēram vai bloku sistēmā vai ārpus tās?

Izvēlēties darbības jomu, ar kuru daudzi tie jaunieši, kas atstājuši latviešu sabierību, spētu identificēties, un uzrādīt viņiem šīs jomas latvisko dimensiju? Čitiem vārdiem, oportūnistiski latviskot darbības jomas?

4) PIEMĒRAM: MIERA JAUTĀJUMS.

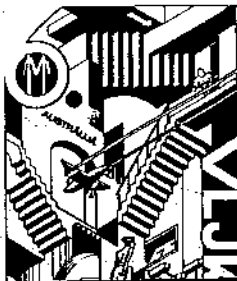
Pretruna starp nacionālo egoismu (Latvijai un latviešu tautai kodoj kara gadījumā draud iznīcība) un lielo tautu savtīgo interešu spiedienu (kas neatzīst mazo tautu nacionālās prasības) - kur meklējams latviešu neegoistiskais ceļš?

BĒRNU DĀRZS

Bērnudārza koordinētāja Zinta Ozoliņa ir ieguvusi B.A. grādu un skolotājas diplomu (Dip. Ed.) Monaša universitātē Melburnā, specializējoties ģeogrāfijā un angļu valodā. Latviskā izglītība gūta MLB Daugavas skolā, Melburnas vidusskolā un universitātes kursā, Vasaras vidusskolā un 1978. gadā piedaloties Rietummičiganas latviešu valodas kursos. Zinta ir vairākus gadus darbojusies latviešu skolās Melburnā (gan bērnudārzā, gan vidusskolā) kā arī Austrālijas Vasaras vidusskolā.

Zintai palīgā nāk Valda Vīksne, kvalificēta pamatskolas skolotāja, kura arī ir darbojusies Melburnas latviešu skolās.

Zinta mēģinās veidot bērnudārza programmu tā, lai netrūktu nodarbību un aktivitāšu visās valodas pielietošanas jomās: lasīšanā, runāšanā, rakstīšanā, uztverē un domāšanā; Zinta cer visas šīs jomas apvienot līdzsvarotā "maisījumā". Nodarbību nolūks būs bērniem sniegt daudzpusīgu un saistošu vielu, kas balstās drāmā, mākslā, muzicēšanā un valodas pielietošanā, atļaujot katram "skolotājam" vai palīgam darboties tādā veidā, kas viņam vislabāk padodas. Programmas pamati meklējami priekšstatos par to, ko katrs varētu darīt. Tikai piemēram: taisīt figūras no miltiem un ūdens, dramātizēt pasaku, kas nupat izlasīta, spēlēt teātri (pārgērbjoties kāda cita drēbēs?), dziedāt, nodibināt orķestri, iet pastaigās, līmēt lapas uz papīra, veidojot bildes utt. Katrā ziņā ikvienam būs iespējas nākt ar priekšlikumiem kādas nodarbības uzsākt, kā arī pašam uzņemties to organizēšanu.

Darba grupas

15

6. VLJK programmas ietvaros ir paredzētas darba grupas, kurās kongresa dalībnieki tiksies mazākā lokā, lai pārspriestu dažādus jautājumus. Darba grupas sanāks 3 reizes pa kongresa laiku uz kopā kādām 3 līdz 4 stundām.

Literatūras tulkošana

Juris Kronbergs, kas pats ir tulkojis latviešu dzeju zviedriski, vadīs darba grupu par literatūras tulkošanu. Viņš ir popularizējis Imantu Ziedoni un Vizmu Beļševicu zviedru lasītājos. Lai padarītu mūsu kultūru pieejamu cit-tautiešiem, ir nepieciešami labi tulkojumi, kam jāpieiet ar māksliniecisku izpratni. Tulkošana ir divvirzienu ceļš, un Juris Kronbergs ir arī latviskojis, cita starpā, moderno rok-mūzikas liriku, sākot ar Boba Dilana (Dylan) dziesmām.

Skolotāji un latviešu valoda

Baiba Kangere, kas strādā Baltijas institūtā Stokholmā, vadīs grupu par latviešu valodas mācīšanu. Viņai ir doktora grāds latviešu valodā, un ir savā laikā darbojusies Vasaras vidusskolā Aldingā.

Dramaturģija

Pazīstamais aktieris un režisors Juris Rozītis, kas Melburnas Kultūras dienās ar Stokholmas teātri uzvedīs lugu "Raudupiete", vadīs dramaturgu darba grupu.

Politika

LSDSP Ārzemju komitejas priekšsēža vietnieka Ģirta Zēgnera darba grupa mēģinās izstrādāt konkrētu latviešu tautas pastāvēšanas stratēģiju (ar vai bez pārvēršanās!). Darba grupa pieskarsies jautājumam, kā ārzemju latviešiem izturēties, lai piemērotos Latvijas jauniešiem, un ja, būdami apciemojumā Latvijā, tie ir iesaukti pratināšanā.

Vispasaules latviešu jaunatnes izdevums

Jānis Dūšelis vadīs darba grupu, kas apskatīs vienu jaunatnes sadarbības veidu - kopēju vispasaules latviešu jaunatnes izdevumu. Darba grupa izvērtēs atsevišķo apvienību izdevumu līdzšinējo darbību un problēmas, kā arī pārrunās iespējas izdot kopīgu izdevumu, cita starpā prasot, vai šāds izdevums vispār ir vajadzīgs un vai varētu kādu jau pastāvošu izdevumu pārveidot par kopēju izdevumu. Tā pārrunās arī financēšanas iespējas un līdzstrādnieku iesaistīšanu.

Bērnu audzināšana

Skolotāja Vita Kristovska vadīs darba grupu par bērnu audzināšanu. Vitu ļoti nodarbina jautājums, kādēļ daudzi latvieši nerunā latviski savā starpā un vai tad laulību var uzskatīt par "jauktu laulību". Kāda var būt bērnu latviskā audzināšana šādos apstākļos?

Apvienību sadarbība

Zinātnieks Kārlis Kangeris, kas ir pētījis latviešu trimdas sabiedrības socioloģiju, vadīs darba grupu par latviešu jaunatnes apvienību vispasaules mērogā. Kā ilggadīgs ELJA darbinieks viņš šajā laukā guvis bagātīgu pieredzi, kas palīdzēs noformulēt plānus tālākai sadarbībai.

Prese, politika un latvieši

Bijušās Austrālijas valdības informācijas nodaļas vadītājs Arnis Verbickis ir atbildīgs par darba grupu, kurā apskatīs (iespējamās) sakarības preses, politikas un latviešu starpā. Kā mēs varam vislabāk izmantot visas pasaules presi, lai darītu zināmus latviešiem svarīgus jautājumus?

Sports

Desmitcīnītājs Viktors Švarcs, kas kandidē uz vietu Austrālijas olimpiskajā vienībā, vadīs sporta darbu grupu. Šai darba grupā izmantos Viktorijas izgudrotos "Life - Be in it" materiālus, t.i. būs vairāk sadarbība nekā sacenšanās.

Programmas

izpildītāju isbiogrāfijas

16

ĀBELE, Kārlis

Dzimis 1937. gadā Rīgā. Kādreiz bijis dzejnieks un publicējis paša dzejas krājumu "Saulē viena" (1966. gadā), kā arī piedalījies piecu autoru dzejas krājumā "Kvintets" (1961. gadā). Kopš 1967. gada JAUNĀS GAITAS redaktors, kur raksta gadskārtējo pārskatu par latviešu kultūras dzīvi emigrācijā. Māca latviešu literatūras daļu Dr. T. Fennell vadītā latviešu valodas kursā Flindersa universitātē Adelaidē, Austrālijā.

G, Inguna

Viņa ir dzimusi 1952. gada 23. jūnijā Rīgā, skolotāju ģimenē. Rīgā arī uzaugusi un gājusi skolās. 1972. gadā viņa pabeidza Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolas apģerbu modelēšanas nodaļu. Skolas laikā viņa daudz tika zīmējusi un taisījusi seno tautas mākslas priekšmetu kopijas. Kad bija jāsāk patstāvīgi strādāt, viņai radās jautājums: kas tad īsti ir latvisks, kas ir latviskums? Inguna domā, ka tie nav tikai mākslas priekšmeti. Pamatā - latviskā dzīves ziņa. Atbildes tiek meklētas etnogrāfijā, folklorā, vēsturē, citu tautu dzīves ziņās. Arī Latvijas laukos. No 1972. gada rudens Inguna sāk iedziļināties Latvijas lauku dzīvē. Senā latvieša dzīves ziņa ir izveidojusies cilvēkiem dzīvojot saskaņā ar dabu, tās likumību. "Atpakaļ pie dabas!" un savu sakņu meklēšana - jēdzieni, kas kļūst populāri '60. gadu beigās visā pasaulē, atbalsojas arī zem padomju varas dzīvojošās tautās, sevišķi lielākajās pilsētās.

Rīgā Inguna strādāja Jaunatnes teātrī pie kostīmu pagatavošanas, pēcāk pie plakātu zīmēšanas, tehniskiem zīmējumiem, par naktssargu Brīvdabas muzejā un izšuvēju "Daiļradē". Šad tad viņa zīmēja un rakstīja dzejoļus vai īsus tēlojumus.

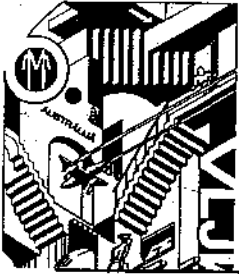
1980. gada 16. augustā pēc vairākus gadus ilgstošas dokumentu kārtošanas, Ingunai un Amerikas latvietim Laimonim Jurim G beidzot izdevās Rīgā apprecēties. Pat pēc laulībām viņas vīram neatļāva uzturēties okupētā Latvijā, bet viņai piedāvāja iespēju kārtot dokumentus izbraukšanai. 1981. gada 30. septembrī Inguna atstāja padomju teritoriju. Ceļā uz ASV viņa viesojās pie tautiešiem Zviedrijā un Anglijā. 1982. gada 7. janvārī Inguna ielidoja Losandželosā, kur arī pašlaik dzīvo.

GORDONS, Franks (Efrayims)

Dzimis 1928. gadā Rīgā, mācījies Franču licejā. No 1941. gada 28. jūnija līdz 1945. gada 3. aprīlim bēgļu gaitās Krievijā, Kazachijā, Irtišas augšteces rajonā. Atgriezies Rīgā, no 1945. gada līdz 1957. gada septembrim strādā Latvijas telegrafa aģentūrā (LTA) pēdējo ziņu redakcijā. No 1952. gada līdz 1959. gadam mācās neklātienē Maskavas Lomonosova universitātes Žurnālistikas fakultātē. Diplomdarbs par tematu "Latviešu satīriskie žurnāli 1905. gada revolūcijas laikmetā" (diemžēl to autoram neļāva izvest no PSRS).

No 1957. gada septembra līdz 1971. gada novembrim strādā vakara avīzes RĪGAS BALSS redakcijā, ārzemju informācijas nodaļā. Pēc "konfrontācijas" ar "varas orgāniem", kas ilgst 9 mēnešus, saņem atļauju izcelot uz Izraēlu, kur dzīvo kopš 1972. gada 31. augusta. Strādā Telavivas avīzes NAŠA STRANA redakcijā. Ar segvārdu Alberts Sābris uzrakstījis grāmatu "Lokanums un spīts", kas izdota 1974. gadā H. Rudzīša apgādā "Grāmatu Draugs".

Pārtulkojis A. Solženicina "Gulaga archipelaga" 1. un 2. sējumu, kas izdoti tai pašā apgādā. Franča īsais romāns "Mijkrēslis mikrorajonā" iespiests avīzē LAIKS. Turpat publicētas viņa rakstu sērijas RĪGAS BALSS DIENAS UN NEDIENAS, PAGĀTNE, KAS TURPINĀS, RAUGOTIES NO ĀRPUSES, LAIKU UN VIETU MIJAS. FRANKS ir PBLA gadagrāmatas LATVIJA ŠODIEN un LSDSP mēnešraksta BRĪVĪBA līdzstrādnieks.

GRASIS, Austris

Dzimis 1942. gada 1. jūnijā Rudbāržos. Uzaudzis Vācijā, galvenokārt Minhenē. Beidzis Minsteres Latviešu ģimnaziju (16. izlaidumā).

Studējis Minsterē, Minhenē, Upsalā un Stokholmā mākslas vēsturi, folkloru, vācu valodu, vēsturi un baltu valodas. Ieguvis filoloģijas maģistra grādu vācu valodā, vēsturē, un baltu valodās.

Kopš 1972. gada baltu valodu lektors Bonnas universitātē Vācijā. Darbojies ELJĀ, apmeklējis 20 ELJAS kongresus un visus VLJK. Kopā ar brāli pazīstami kā "Brāļi Graši". Kopīgi izdevuši dzejoļu krājumu "Ogles kvēlo" un skaņu plati "Brāļi Graši dzied". Pašlaik ieskaņo jaunu plati.

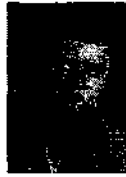

GRAUDIŅŠ, Māris

Viņš 1975. gadā Kanadā ieguvis M.A. grādu politiskajās zinātnēs un turpinājis studijas doktora grādam Čikagas universitātē. Pašlaik stipendiāts Stokholmas universitātē.

Viņš ir iesaistījies latviešu sabiedrībā gan kā mācības spēks, gan arī kā aktīvs un dalībnieks. Darbojies kā skolotājs un lektors Garezerā, Austrālijasursos, 2 x 2, 3 x 3, D.V. spēlēs un citos pasākumos, piemēram sportā, kā spējīgs volejbolists.

Vins ir piecus gadus sastāvējis ALJA valdē, kā arī vienu gadu ALA valdē.

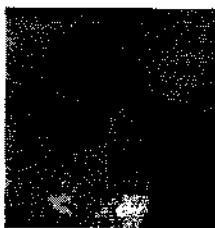
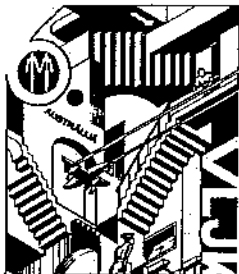
KANGERIS, Kārlis

Dzimis 1948. gadā Augustdorfā, Vācijā. Izglītojies Minsteres latviešu ģimnāzijā; pēc tam studējis psiholoģiju, socioloģiju, filozofiju un zooloģiju Minsteres universitātē. Patlaban doktorējās vēsturē un strādā par pētnieku Baltijas pētniecības centrā, Stokholmas universitātē. Kopš 1968. gada aktīvi darbojies ELJĀ, gan valdē, gan lasot referātus, gan kā EI redaktors, gan VLJF padomes loceklis. Brīvajā laikā nodarbojas ar mikoloģiju un bibliofiliju, kā arī šahu un basketbolu. Kopš 1983. gada 14. jūnija, resp. viņa 35. dzimšanas dienas, kļuvis par ELJA pensionāru. Kopā ar sievu Baibu audzina dēlu Andri.

KANGERE, Baiba

Dzimis 1942. gadā, Valkā, Latvijā. Izglītojies Austrālijā, Melburnas un Monaša universitātēs, iegūstot doktora grādu par pētījumu latviešu valodniecībā. Strādājis par skolotāju gan algotā darbā mācot franču valodu vairākās Austrālijas valsts ģimnāzijās, gan arī mācot latviešu valodu vidusskolas līmenī, eksaminējot abiturientus. 1979. gadā lasīja lekcijas Monaša universitātes studentiem latviešu valodā. No 1976. - 1983. gada piedalījies vasaras kursos kā Austrālijā, tā arī Eiropā kā latviešu valodas lektore. Patlaban strādā par pētnieci Baltijas pētniecības centrā Stokholmas universitātē. Kopā ar vīru Kārli audzina dēlu Andri.

KRONBERGS, Juris

Humorists, tulks, latvietis. Dzimis. Trimdā, Stokholmā. Ieinteresēts pazemes kustībās: B. Dilana, metro, PEN kluba. Nav pazīstams kā sportists. Viņš arī dzejo.

Par atzītiem panākumiem, tulkojot Imanta Ziedoņa un Vizmas Belševicas darbus zviedru valodā, Jurim piešķirta stipendija, lai turpinātu savu darbu šajā laukā.

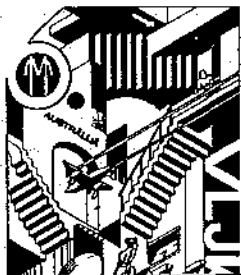

LAPPUKE, Rolands

Dzimis 1956. gada 26. augustā pie Parīzes. Pēc pārtautošanās ar 2. VLJK atgriezies atkal pie latviešu tautas. Tanī mēģinājis atrast savu vietu vispirms pašmācības ceļā, tad dažādos Eiropas vasarasursos, kongresos, 3., 4., 5. VLJK, kā arī Rietummičigānas universitātesursos. Vispirms ieprecējies Austrālijā, pirmo reizi iesolojies sabiedriskā dzīvē un darbā, rīkodams 6. VLJK - galvenokārt programmas daļu. Francijā ieguvis doktora grādu neirozinātnēs, turpina to pašu Austrālijā.

Ozoliņš, Uldis

Piedalījies 3. un 5. VLJK. Bijis rīcības komitejas loceklis 3. un 6. VLJK; līdz 1983. g. aprīlim programmas daļas vadītājs 6. VLJK rīcības komitejā. Ar 35 gadu vecuma sasniegšanu pensionējies no jauniešu sabiedrības. Universitātes macībspēks, specializējies socioloģijā, politoloģijā un pedagoģijā. Doktora grāda iegūšanai pētī imigrantu valodas Austrālijā.

ROZĪTIS, Juris

Dzimis 1951. gadā Londonā, uzaudzis Austrālijā, studējis drāmu Flindersa universitātē un baltu valodas Stokholmas universitātē. Strādājis austrāļu eksperimentālā teātra ansablī "The Legerdemain Theatre Company". Viņš ir vadījis sākumā Austrālijā, tad Zviedrijā "Mālu ansambli", latviešu eksperimentālu teātra ansambli. Sarakstījis vairākus scenārijus izrādēm: "Kurbads" (pēc Raina lugas fragmentiem), "Varbūtības", "Māja", "Par tabakas kaitīgumu".

Kopā ar Māru Rozīti inscenējis filmu "Plašos vilcienos". Dažādi literāri darbi, raksti, recenzijas publicēti vairākos latviešu izdevumos. Vadījis režiju Stokholmas Latviešu teātra iestudētajai lugai "Raudupiete".

ROZĪTE, Māra

Māra dzimusi 1952. gadā. Strādājusi ar latviešu teātri Adelaidē, Melburnā un Sidnejā un kā drāmas skolotāja Aldingas Vasaras Vidusskolā. Māra ir izstudējusi drāmu Flindersa Universitātē. Līdz šim ievērojamākais darbs ir bijis viņas drāmatiskā montāža "Rainis un Aspazija - Ilūzijas".

ROZĪTIS, Ojārs J.

Dzīve: Dzimis 1951. gadā Vācijā. 1970. gadā pabeidzis Minsteres Latviešu ģimnāziju; kopš tā laika socioloģijas, angļu valodas un literatūras, kā arī komunikācijas zinātņu studijas. Patlaban nobeidz doktora disertāciju par angļu strādnieku kustības sociālvēstures problēmām. Precējies kopš 1976. gada ar Lāsmu Rozīti, dzim. Zaļkalnu (no Melburnas). Ģimenē aug divas meitas: Asja un Jāna.

Darbi: Bijis Minsteres Latviešu ģimnāzijas skolēnu žurnāla SNĪPIS un ELJA INFORMĀCIJAS redaktors, dzejlapa Vecs temats 1972. gadā. Dzejoļi un raksti latviešu valodā galvenokārt ELJA INFORMĀCIJĀ un JAUNAJĀ GAITĀ. Zinātniski raksti un recenzijas vācu valodā GULLIVER, ENGLISCH-AMERIKANISCHE STUDIEN, ARCHIV FÜR DIE GESCHICHTE DES WIDERSTANDS UND DER ARBEIT. Referāti ELJA un Vispasaules latviešu jaunatnes kongresos. Vēl aizvien aktīvs ELJA biedrs; agrāk dažādos vairāk vai mazāk svarīgos amatos un rīcības komitejās (piem., 3. VLJK Florefā), patlaban mierīgā ELJA Vācijas nodaļas revīzijas komisijas postenī, kā arī ELJA INFORMĀCIJAS 100. nra. redakcijas sastāvā.

Valasprieki: Ja ir vaļa, tad lasa, un ir prieks, citā starpā, par savu ģimeni.